

Szerkesztőségi iroda:
Brassai utca 60. sz. alatti,
hová a lap szellemi részét
illető közlemények
küldendők.

Kiadó-hivatal:

Pollák Mór könyvnyom-
dája, hová a hirdetések és
előfizetési pénsek bérmen-
tesen intézendők.

NEMERE

Politikai, társadalmi, szépirodalmi és közgazdasági lap,
a háromszéki „Háziipar-egylet“
és a s.-sztyörgyi „önkéntes tűzoltó-egylet“ hivatalos közlönye.

Megjelenik ezen lap heten-
ként kétszer:
szerdán és szombaton
Előfizetési feltételek:
helyben háshonhordva vagy
vidékre postán küldve:
Egész év . . . 6 ft. — kr.
Fél év . . . 3 ft. — kr.
Negyed év . . . 1 ft. 50 kr.
Hirdetmények díja:
3 hasábol petitorát, vagy
annak helyéért 6 kr.
Bélyegdíj külön 30 kr.
Nyitlár sora 15 kr.

Ki-é a dicsőség?

Törökország diadalmasan verte vissza a muszka csodákat Európában és Ázsiában.

Egymást érték a török legfényesebb győzelmek, a lealázó muszka 'vereségek. Százszáz vére folyt s a cár mégsem tudott egy nagyobb jelentőségű győzelmet aratni, mely a muszka fegyvereken ütött csorbát kiközörülhetné. A cár végső kétségbeesésében az utolsó katonát is harcterre küldötte; — ráuszított román, szerbet, görögöt a törökre s megint fennen hirdeti, hogy Konstantinápolyban fog a levert portának békét diktálni.

A cár vérszemre kapott az ázsiai egyetlen muszka győzelemre, jóllehet ennek se örülhetett soká, mert Mukhtár Erzerumnál kétszer verte vissza a támadó muszkat.

A cár roppant hadsereg felett rendelkezik; ily haderővel nem győzni szinte lehetetlennek tűnik fel, ily haderővel dacolni csak a török lekesültség és hazaszeretet képes.

Plevna áll; Ozman 4 hó alatt négyszer verte vissza csekély hadával a muszka támadást. Plevnát a muszkának mindenképen birni kell, hogy előnyomulásában feltartóztatva ne legyen. Százhusz ezer muszka és 600 ágyú készül Plevna ellen döntő támadást intézni s ki tudja fog-e Ozman, ha segítséget, élelmet nem kap ily roppant haderőnek ellentállhatni. Ozman küzdeni fog míg lehet, míg a becsület, kötelesség parancsolja.

A háború az eldöntés stadiumában van. A törökök a szenvedett vereségeket helyreütni, a muszkák a nyert előnyöket kizsákmányolni akarják. Nem lehetetlen, hogy a muszka csodáknak sikerülni fog bevenni Plevnát, több helyen megverni a török hadsereget. Egy lehetetlen, azt Európa nem fogja elnézni, hogy a muszka barbarizmus megsemmisítse Törökországot. A török utolsó emberig fog kezdeni s a török kitaratásán meg kell történi a kancsuka uralom emberiség boldogító törekvéseinek.

Arassa bár a legnagyobb győzelmeket a muszka, verje le s békére kényszerítse a hősi táborát; — de a nemes, a magasatos és önfeláldozó küzdelem dicsősége osztatlanul a töröké marad; ebből nem jut párányi se azon hatalomnak, mely vérlázító kegyetlenkedései által a mivel nemzetek megvetését vonta magára, mely nem resteltelle dél apró-cseprő államaival szövetséget kötni — támadni meg a teljesen magára hagyott törököt.

Isten óvja a nemes testvérnemzetet a végkatasztrófától; de ha a sors vesztét határozta: vesszen egy hős nemzethez méltóan — mint-hogy továbbra is kitéve legyen a muszka zaklatások, követeléseknek.

Aggasztó, nagyon aggasztó török testvéreink sorsa; félünk, hogy a muszka barbarizmus diadalát ulti a nemesség és páratlan hősiességű nemzet felett.

A harcterről.

A harcterről azt jelenti a „Daily Telegraph“, hogy „minden jól van.“ A muszkák erősitik Devedojunt s ezek ágában sincsen Erzerumra tüni. Ennek a versenyterre, a muszkabarát „Daily News“ meg ellenkezőleg arról értesül, hogy Erzerumot minden áron el akarják foglalni a muszkák s a törökök „önfeláldozásra gondolnak. A helyzet olyan, hogy csak egy a bizonyos benne s ez az általános zavar.

Plevna felől szinte nem jelentenek semmit. Az európai harctéren úgy verekszenek, mintha az egyik hadviselőnek sem volna terve. A muszkák bombázzák Szilisztriát is, Ruscsukot is, haladnak a Lomon felfelé is, a Sipkában is mozognak s Plevnát is ostromolják. Itt valóóság zavar van. Ugy látszik, a muszka tábor-
kar leitta magát, folytonos mámorban van s terv és cél nélkül gyilkoltatja vakon engedelmessé katonaságát.

A „D. Tel.“-nak sürgönyzik: Bécs s, nov. 13. A semlegesség törvényeinek nyílt megvetésével a német kormány roppant mennyiségben küld Muszkaországban hadi és löszereket.

Az „E.“ párisi sürgönye szerint a szultán megparancsolta, hogy Szulejman és Mehemed Ali egyesüljenek, aztán egy döntő csatát vívjának, mely bármilyen ütsön is ki, Muszkaországgal békealkudozások lesznek kezdetűk. A szultán Layard előtt oda nyilatkozott, hogy ő teljességgel a békét akarja.

A „D. T.“-nak jelentik Sumlából: Az idő jobbra fordultával a mozgalom az egész vonalon kezdetét vette. A muszkák helyzete a Sipkasorosban nagyon kétes, mivel a török útegek uralká a Gabrova felé vezető utat.

A 24-ik muszka hadosztály Horschelmann tábornok vezénylete alatt Radceky tábornok erősítésére a Sipkasorosba rendeltetett.

Nándorfehérvár, nov. 16. Skobelev előőrséből két sötönya kozák és négy eskadron huszár érkezett a szerb határra. A határt azonban át nem lépték. A szerbek eddig szinte nem lépték át a határt.

London, nov. 16. A „St.“-nak távirják Paradinból: A muszkák hétfőn egy követ által Ozmanhoz kérdést intéztek, nem volna-e ideje, hogy bátor ellenállása után hadseregét fölmentené kellemetlen helyzetéből. Ozman azt felelé, hogy még nem meríté ki végszes védelmi eszközeit. — Athenből jelentik, hogy Nikica értesítette a görög kormányt, hogy szándéka betérni Eszak-Albániába és egyesülni a görög sereggel.

Berlin, nov. 15. A muszka kölcsön aláírás állítólag igen kielégítő. A kibocsátó consortium kezekedett a sikerért, a kölcsön összeget magára vállalta és a nyárig 18 millió rubelt előlegezett. Összes provízió fejében 4% millió aranyrubelt kapott. A muszka kormányának a kölcsönből járó és legkésőbb jan 24-éig lefizetendő maradvék netto 50 millió aranyrubelt tess.

Bécs, nov. 16. A „Tagbl.“-nak Belgrádból megbízható forrásból jelentik, hogy Gurko tábornok elővéd Pandario mellett a szerb határon egyesült Horvátovics szerb hadtestével.

Bécs, nov. 16. A „Fremdenblatt“-nak jelentik Bukarestből: Erzerum és Batum közt az összekötött teljesen meg van szakítva. Konstantinápolyból jelentik ugyanezen lapnak: Hírlik, hogy Mukhtár java nem kapott parancsot Erzerum kiürítésére és feladatására, hanem csak arra, hogy csapatainak egy részével hagyja el Erzerumot és Diarbakirben vagy Tokatban új hadsereget szervezen.

Bécs, nov. 16. A „P. C.“ nek távirják 16-ról Cettinyéből: A montenegróiak tegnap folytonosan lövöldöztek Antivárit; egy másik montenegrói hadtest Skutari főváros ellen nyomul. Az Antivári elleni előnyomulásban a montenegróiak a mohamedánok és katólikus albániaiktól megtámadattak több foglyot ejtettek.

Konstantinápoly, nov. 16. A „Havas“ jelenti: A „Vakit“ című közlöny, mely Anglia ellen elenséges közleményeket hozott, amennyiben India inohamedán lakosait fölkelésre igazta, na a következő közleményt adja: A kormány új cikkeket nem tűr, mivel Anglia Törökország barátja.

Szilisztria mellett előőrsi ütközetek folytak. A muszkák Tirnova mellett Kusluby és Islahar falvakat megtámadták, de visszaverettek.

Ruscsuk bombáztatása egyre tart. Ruscsuk erődí-
téseit egy előre látható muszka támadás ellen megerősítették.

Muszka lovasság 15 énen ismét megkísérel Berkovác elfoglalását, de haszatlan, mert oda Mehemed Ali ezősítést küldött Sofiából.

Erzerumnál hó esik.

Plevna elleni muszka hadműveletek.

Skobelev tábornok főhadiszállásán, Brestovában, a lovcasai uton, nov. 12.

Az utóbbi néhány nap egyhanguságát legutóbb egy oly eset szakította félbe, melynek bár nincs fontossága, mindamellett élénken foglalkoztatott minket. Amint előre látható volt, egyhangu nyugalmunkat Skobelev zavarja fel, ki egyike a legtehetősebb szellemeknek. Különbben a jelen esetben éppen nagyon kedvező alkalmat kapott a föllépésre.

En már leirtam a muszkák ostromvonalát említettem akkor, hogy Skobelev régi hadállását foglalta el a lovcasai uton. Ez az egyedüli pont, melyen a muszka hadak nem tartották meg azon hadállásukat melyet az ostrom alkalmával elfoglaltak. Az utolsó siker-

telen plevnai csata után a muszka seregek a helye el kellett hagyni s maga Skobelev is tért kapott, hogy Simnica felé vonuljon vissza s teljesen hagyja el a lovcasai utat. Ekkor visszavonult s táborát egy áttörhetetlen sáncsal választotta el a törököktől, mely párhuzamosan vonult el a lovcasai utal.

Midőn aztán a muszkák vissza jöttek, azt vették észre, hogy a törökök más nap előre tolták hadállásukat s négy új erődöt emeltek. Mindamellett sikerült a muszkáknak Brestovácot elfoglalni s erre aztán a falu homlokában és baloldalán földműveket építeni; sáncokat hánytak az említett védvonalról a lovcasai ut felé. A muszkák brestováci földműve épen szemben áll a törökök krivinaí váradával s mintegy 1300 lépésre esik tőle. De a brestováci földmü ék alakjában nyul be a török hadállásokba s azért föltötte ki van téve a támadás veszélyeinek, de a muszka strategiai vonal okvetlen szükségessé tették azt. Ez által vált lehetővé, a jobb oldalon Lovcsa és a muszkák fősanca közt fekvő nagy halom elfoglalása.

Nagyon hátrányos volt az a muszka hadakra nézve, hogy hadállásukat karámban elhagytak, mert ép oly magas állást foglaltak el, a minőt a törökök krisinai magaslata, teljesen uralták volna Plevnát s a Skobelev által közelebb elfoglalt két földmü alig pótolta a korábbi veszteséget.

A törökök most igen hatalmas erődöt emeltek a lovcasai ut és a krisinai erőd közt levő hegy csúcán, mely ellen Skobelev két üteget állított fel a legutóbbi ütközetben. Az a hegy melyet Skobelev elfoglalt, nem ez, hanem egy kisebb halom, mely a lovcasai ut és a muszkák nagy sötömtüve közt fekszik.

Ezt a halom sáncokkal erősítették meg a törökök mintegy 7000 főre rugó 14 táborral rakták meg. Totleben itt nagyobb erőt sejtett, minthogy a pont mindenesetre jelentékenynek tekinthető. A tervezett támadás Gurko tábornok támadásával kezdődött, ki az egész vonalon tüzelni kezdett s lassan a Vid hidja irányában előhaladva, a homlokzatban foglalja el állását s fokozatosan összefű vonja-sereget. Az idő nagyon pompás most, de a támadás előtti éjjel sűrű köd támadt, mi engem a plevnai támadás napjára emlékeztetett; e köd nem volt annyira fojtó, sem hideg; sűrűsége olyan volt, hogy alig lehetett látni öt lépésre.

A támadás d. e. 5 órára volt kitzüve. Oly sötét volt, hogy alig lehetett egy lépésre látni. Skobelev összevonta azon csapatokat, melyek a támadásra ki voltak szelve; s kinek puskatűzzel kellett támadniok. Erre aztán lészallót lováról, meglátogatta a katonaságot, beszélgetett velök, értesíté őket, különösen az altiszteket, mihez tartásuk magukat s avval végezte mindenütt, hogy a támadást személyesen fogja vezetni. Mint láttam, ez volt az ezred, mely a plevnai csata alkalmával ugyanazon magaslatokat elfoglalta s megszállva tartotta. Ezen szerd volt az, mely a magaslatokat elfoglalva, nem hallgatótt a tiszték parancsára s vakon üldözte a törököket egészen az erőd alá, minek az volt a következménye, hogy ezen ezred két harmada megsemmisítették a törökök által. Ez ezred azóta újra kiegészített tartalékával együtt. E szerencsétlen emlék birta rá Skobelevet, hogy maga vezesse a támadást. Fontos volt, hogy a katonaság a kellő időben és helyen állapodjék meg s a mely sáncot el akarják foglalni, azt előbb a védelemtől kellően megfoszthatassák, amikor a legkisebb hiba is végzetessé válik. Mindamellett nagy merészség is kellett a személyes vezetéshez.

Fél ötkor felült lovára, katonasága élére vonult s eltűnt a ködben. Öt óraker a köd sűrűbbé lett, mintha éjjelenedné, a törökök ugylátszik vigyázatra késztültek e napon. Amint a sötétség beköszönt 18 ágyú torka szóalt meg, ives lángot okádvá a szürke ködben s tiz hallgatótt még, mert ezek a sötétségben a döntő támadásra tartattak fen.

Az ágyuzás zaját puskatűz még erősebbé tette, mely az egész vonalon döntött, kivéve a közepén, a hol Skobelev alatt csöndesen azon csapatokkal, melyek a tulajdonképi támadásra késztültek, s csak Szko-

beleff intésére vártak, hogy meglepjék a törököket. A gyalogság tüze az egész vonalon megszólalt, mint említém, de a törökök válasza csak a jobb szárnynak volt irányozva. Végre egy negyedórai tüzelés után két vagy három hadsor tűnt fel, mit a muszkák ágyuzása követett s tudtuk most már, hogy a muszkák új állást foglaltak már a halom ellen.

A mint ez megtörtént, a törökök meglepettek s nem voltak képesek, mintegy 100 jarda a közeledő muszkákat viszályoztatni. Ekkor megragadták fegyvereiket a két sorban löttek, de a muszkák szuronysegezve indultak meg s a magaslatokra vergődtek. E pillanatot aki nem futhatott el, lezurartott. E támadást két tüzérszázad kezdte, melyek közvetlen a 9. zászlóalj s a Vladimirszy ezred követett. Minden ember ádószakkzal volt ellátva s legott sáncokat hánytak, amint Szkobeleff parancsolta. Alig néhány pillanat múlva ugyanis a törökök hatalmas, de rosszul irányított tüzével árasztották el, mely a legközelebbi halomról jött; ez mintegy 150 ölnyi távolságban van. Szkobeleff közel 10 óráig maradt e ponton s miután biztosította ott a hadállást, visszatért Brestovacka ebédelni.

Alig távozott el, midőn a tüzelés újra kezdetet vette a jobb szárnyon. Szkobeleff újra lóra szállt s elűnt a köbén és homályban, s csak másnap reggel tért vissza. Azt látta, hogy a törökök kétségbeesett támadást intéztek hadállásuk visszafoglalására, de a köbén utat vezettek és saját posíciójuk felé vonultak. Innen támadt a zavar a muszka csapatok közt, melyek azt hitték, hogy Szkobeleff megöletett. Ő épen a zavar tetőpontján érkezett meg. — A törökök ezen, valamint még két újabb támadása visszaveretett s az elfoglalt pont biztosítva maradt.

Orosz lapokból.

A „Novoje Vremia“ párhuzamba véve a porosz és osztrák-magyar pénzügyek állását, rövid fejtegetés után azon sárkövetkeztetésre jut, hogy ha Poroszország pénzügyi története amellett nyújt tanúságot, hogy mit kell tenni az állami gazdászati javítására, akkor Ausztria pénzügyeinek története nézetileg bizonyítja azt, mit nem kell tenni, hogy az államgazdászati végleges felhőmlésnek ne induljon.

Poroszország pénzügyi politikája kiváló helyet foglal el a szárazföldi államok sorában; van abban rend és bölcsesség s ezen tekintetben figyelmet és utánaát érdemel.

Ausztria pénzügyi története más tekintetben nevezetes; ez bő anyagot szolgáltat a pénzügyi technika tanulmányozására; ezen technika gazdag talányszerű, elmes kifejezésekben és elnevezésekben, melyek a jobbára szerfelett silány és badar gondolatokat lepleznek, de a minőkét mindazonáltal honi tanult és nem tanult pénzügyeink az elméletbeliek épügy mint a gyakorlatiak is használják azon esetekben, mikor kell port a világ szemébe szórni s igen egyszerű és megfogható dolgok értelmét elhomályosítani. Az osztrák pénzügyi kormányzat aránylag rövid idő alatt már mindent megpróbált; mindenféle nyílt és titkos, önkényes és nem önkényes, kamatozó és nem kamatozó kölcsönöket kötött, megpróbálta az adóemelés, az államjavak eladását, a vámileteknék csengő, pengő

szemben szedését, a minden-akaku papirpénz kibocsátást, alkut és egyezményeket a földszével és a bankárokat játéka a tőzsdén és a bankrottságot.

A „Moskovskija Viedemosti“ berlini levelezője kétségbe vonja azon hirt, mely szerint a jelen háború kezdetén Anglia és Ausztria-Magyarország Gorcsakov herceghez jegyzőket intéztek volna, melyben kifejezik, hogy csakus belinek fogják tekinteni, ha Oroszország csak egy talpalatnyi török területet birtokol el. Igazán képes lenne-e Ausztria — kérdi levelező — e miatt háborút kezdeni? Ez által Ausztria a bonyodalmak zűrzavartá hárítaná magára. Ez esetben Olasz- és Németország háttára mászának. Eddig Ausztria a keleti zavarokat illetőleg Németországgal szövetségben állott; onállo cselekedete nincs ereje egyrészt saját belgyei miatt. A német politikát következőképen lehet meg határozni: Ausztrának nem szabad igen nagy, Németország hatalmi körén kívül fekvő befolyást gyakorolni az európai külpolitikára. Hogy Ausztria tovább is fog belviszonyok miatt szenvedni a minden különymásnak engedni, ezt már a kereskedelmi szerződési alkudozások sikertelensége mutatja. Bismarck herceg kezeit dörzsölte örömeiben, hogy a hő óhajta-saival és külpolitikájával összhangozó alkudozások meg-hiusultak.

A „Sovremennija Izvjestija“ constátálja, hogy vannak és pedig befolyásos orosz körökben pessimisták, kik stregtik a békét, állítva, hogy Oroszország anyagi kimerültségét s erkölcsi csorban kívül a jelen háborúval mitsem ér el. Igaza lenne ezen pessimismusnak a moszkvai lap szerint akkor, ha Oroszország csupán katonai becsületének visszakiállításával elégednék meg. Európa ellentállására hivatkozni már kopott dog-log. Európa ellenállást tanúsítana, ha Oroszország ezt maga idézné elő ellogadva, vagy mi roszabb: keresve a közvetítést. Aljjon csak Oroszország nyolcszáz katonaság élén a rendelkezések ezeken kívül a román, szerb, görög és montenegrói segédhadakkal s majd kiválik, lesz-e valakinek bátorsága ellentmondani azon határozatoknak, melyeket Oroszország egymaga, minden beavtkozást visszautasítva, a levett Törökország-nak diktálni fogja. Akkor teljes hatalmunkban állana minden anyagi erőmegfejtésért egészen megfelelő kárpótást és pedig még uszorakamittal együtt kapni.

A magyarországi dohányok jelene és jövője.

(Folytatás.)

De bármily kitűnő pipadohányokat szolgáltatasson is hazánk, a kor szellemének gátot vetni nem lehet, azaz haladni kell. A dohány-gyáros ma szivarboríték és szivarnak való dohányt keres. Az osztrák művelés és gondos kezelés a magyar dohányt erre szintén alkalmassá tenné, de ma a magyar dohány csak igen kis mértékben szolgált szivarnak való. Ez az oka, hogy a magyar dohány évről évre kevesebb értéket képvisel, azaz értékellenedik*.)

Miután így dohánytermelésünk bajainak, mint hiszem, útüterre tapintottam, rá szeretnék mutatni a legközelebbi teendőkre. E végbő szükségessé lesz azokkal a tényezőikkel megismerkedni, melyek a dohány minőségére befolyást gyakorolnak. Ezek között

1-ső a talaj. Régtóta ismeretes, hogy a laza

* Egészen magyar dohányból csak az 1/2 kros szivar készült már a 2 kros szivarnak 10-15% külföldi dohány van. Mily haszon volna, ha szivarjainkat csak az 5 krosig (ezekből a legtöbb fagy) tisztán magyar dohányból készíthetnénk.

homok-talajon könnyebb, finomabb levelű és gyengébb, míg a nehéz agyagtalajon vastagterű, vastaglevelű és erősebb dohány terem. E tekintetben tehát a megváltoztatás nem sokat használ; a talajnak a dohányra oly rendkívüli befolyása van, hogy legyen bár a mag a legkitűnőbb fajta dohány magja, abból nedves agyagtalajon már az első évben sem lesz valami jó dohány a későbbi években pedig jó tulajdonságait végkép elveszti. Ez okból bizonyos helyen jó dohányt termelni nem abban áll, hogy jellesebb dohánymagról gondoskodunk, mert a minőség főleg a talajtól, az időjárástól és a megfelelő műveléstől és kezeléstől függ. Főfeladat tehát a termelésre szánt talajunk kiválóan gondos megválasztása és művelése.

Pipadohányának a homokosabb, a szivardohányának az agyagos homok leginkább megfelel. Ebből kitetszik, hogy a szivarnak való dohánynak nagyobb levelűnek, egy szóval erőteljesebbnek fejlődötnek kell lenni, nemcsak azért, hogy belőle hibátlanabb és több borítékot lehessen szabni, de hogy a nagygyökű erjedését is baj nélkül kiállhassa.

Oly talajokon, melyeket a föld árja évről évre ellep, csak rendkívül óvatosan és bizonyos elvek** méltatása mellett lehet közép minőségű dohányt termelni. Ez esetben is jobb lesz dombosabb helyekre ültetni, hol a föld árjának hatása már nem észlelhető többé. Ez áll a magyar Alföldnek azon vidékeire, hol évről évre rosszul égő dohány szokott teremni.

2. A dohányra azonban nemcsak a talaj fizikai tulajdonsága, hanem a talajban levő növényi tápanyag készlet is léleimerhetetlen befolyást gyakorol. A dohány csak akkor díszlik, ha a talajban a saját testének felépítésére szükséges táplálót sokat kellő mennyiségben és pedig könnyen felvehető állapotban találja. Olyan gyökérzete, mint általában a pillangós virágúaknak (Papilionacea), melyek a közet-törlemékekkel is képesek tápanyagszükségletüket kieriészakolni, nincs a dohánynak, s így nemcsak elegendő, de könnyen felvehető, kész tápanyagokra van szüksége.

Egy ez irányban tett kísérletemnél, a kimosott sovány homokba ültetett dohány egészen rendszeren fejlődött, sőt virágzott is, de 15 levelének legnagyobbika csak 12 cmtr. hosszú, és 7-5 cmtr. széles volt, míg egy mellette levő hasasuló nagyságú edényben, melyben a homokhoz a szükséges trágyásokot kevertem, az idén 51 cmtr. és 28 cmtr. széles levelek teremték.

Az általános növényi táplálót sok közül a dohányra kedvező befolyást mutatnak a káliumsók és a mészsók némi fölölege, míg a chlór- és foszfor-fölség nem válik a dohánynak hasznára. A chlór a dohány égését szállítja alá, a foszfor sav sok protein- (fehérje) féle anyagképzésre ad impulzust, s ezek a dohánynak az égésnél kellemetlen, ugynevezett bundaszagot kölcsönöznek. Ezenkívül maguk is rosszul égven, a dohányt szintén roszabbul égővé teszik. A nitrogéntartalmú trágyaszerek, tehát az ammon- és salétromsavas sók a levél képzését felelte előmozdítják, de egyszerűen a nicotin képződését is, úgy annyira, hogy erőlyes nitrogén-trágyával a dohányt kétszer oly erőssé lehet tenni mint előbb volt.

Ezeket szem előtt tartva a dohányon izléstünk szerint változtathatunk: erősebb vagy gyöngébbé változtathatjuk a szert, a mint soványabb helyre ültetjük vagy nitrogéntartalmú trágyaszerekkel kezeljük.

Pipadohányra egyáltalán ajánlanám az érett istállótrágyát vagy a compostot, melyekben a nitrogén kevésbé van képviselve, mint a friss istállótrágyában.

** L. Term. tud. Közöny 87-ik füzet 417 lap.

TARCA.

K . . J emlékének.

Zug a zápor s ablakomat a szél
Meg-megrázta irgalmatlanul,
S aztán serény fakó parapíján
Gyors futamban tova elvonul.

Én szobámban ülök elhagyottan,
Kandallóban a tűzfény dereng;
Hallik macskám halk dorombolása,
Félálomban amint szendereg.

S én csak ülök bus gondolatimmal . . .
Elmerengve nézem a tüzet
Felcsapó láng . . . elhaló sziporka . . .
Múltba járó bus emlékezet.

Akkor erő, tette kész keblemben . . .
Most pihenés, renyhe nyugalom:
Egy jelen, mely nem fut pályaberért,
Hír s dicsőség nem ront álmanom.

Pedig egykor bájos ábrándok közt
Széppé lenni hittem a jövőt,
Míg sirodnál minden szép reményem
Mély bánatba, gyászba öltözött.

Egy koporsó! S mennyi szép ábrándot
S szent fogadást zárt le a földl . . .
Meghasadt szív . . . eltépett boldogság . . .
Ara-fátyol: . . . fehér szemföldél.

Es azóta sok terhes év járt el;
De fájdalom sohasem apadt. . . .

S tudja isten, jól esik szívemnek,
Hogy legalább bírja megmaradt.
Kádbőő Ferenc.

„Gyermekhumor.“

Összegyűjté Forgó bácsi (Ágai Adolf).

— Mutatványul. —

Dusi és pájtása kölcsönös családi ügyekről beszélgetnek. „Es hogy hívták mamádat leánykorában?“ kérde a pájtás. Dusi egy kis gondólközás után komolyan felel: „Nem tudom, akkor még nem ismertem.“ Zeiga bácsi kisé későn találta nől venni madame X-et és ez elkéas következő párbeszédre adott alkalmat egy vendég és a házaspár hat éves fia közt: „Kitől kaptad ezt a szép óráláncot?“ „Mamától, esküvéje napján a papával.“

Sardonnak két enivaló kis fia van, a nagyobbik azonban ki-sé rőt s amit csak lehet, öccsével végeztet: A két fiúcska egy-egyban alszik s lefekvéskor imádkozniok kell. A nagyobbik már ilyenkor aludni szeretne s az imádság terhére van. „Tudod“, mondja a kis rőt, „segítsünk egymásnak imádkozni; te imádkozol, én meg majd a kezeimet kulesolom össze.“

„Hol van a mamád, kis fiam?“ kérde egy ismerős néni Palikától. „Betegen fekszik az ágyban. Aztán szép kis babánk is van.“ „Kis babátok?“ Hisz apád már két éve Amerikában van.“ „Sebaj, hisz minden hónapban kétszer küld levelet.“

„Elemér fiam, tudod már, hogy az éjjel egy kis öcsöt hozott a golya?“ kérde az apa kis fiától. „Nem, Szaladok és megmondom a manának!“ ujongott az apróság és sietett ki a szobából.

„Papa“, szólítja meg a kis fiu apját „ügye, az ökrörnek az anyja is ökrör?“ „Dehogyan, kis fiam; tehát.“ „Hát hogy lehet az?“ „Hát hogy lehet az, kis fiam, hogy a te mamád asszony és te mégis kis csacsi vagy?“ „Ahá, tudom már.“ „Okosodék a kis fiu, tudom már, hát az ökrörnek az apja is ökrör.“

Kérde a gyermek apját: „Atyus, mond meg csak nekem, mit tesz az, ha az ökrör kérődzik?“ „Az te-azi fiúcskám, hogy már jóllakott és evés után lefekszik.“ — Egyszer ebéd után vendégek érkeznek s a tornácra játszó kis fiut megkérdeik: „Itthon van-e a papa?“ „Igen, benn van a szobában és kérődzik.“

„Hol voltakotok kedves gyermekeim?“ kérde a nagy apa hazajött unokáit. „A mezőn, és néde nagytata.“ „Es mit láttatok ott?“ „Láttunk két szamarat, egy nagyot és egy kicsike piciny szamarát“, mond a kis fiúcska. „Es milyen nagy volt az a kis szamar?“ kérde a nagy-apa leánya unokájától. „Olyan nagy, mint én.“ „Es a nagybő számar milyen nagy volt, kis fiam?“ „Olyan mint te“, felelé a fiu. „Oh, az nem igaz, ugy-e nagytata, olyan nagy számar mint te, nincs is!“ mondá a kis lány naivan.

„Pali, ne, itt van egy alma, de oszd meg keresztényiesen kis hugoddal.“ „Hogyan kell keresztényiesen megosztani?“ kérde a kis fiu. „Annak adjuk a nagyobbik felét, akivel osztozunk.“ Pali kis hugának adva az almát, szól: „Ne az alma, oszd meg te.“

Egy kis fiu meghallotta, hogy a golya ismét egy kis öcsöt hozott. Midőn másnap gyermektelen nagy-nénjénél volt és az eseményt elbeszélte, fölneéz nagy-nénjére s így szól: „Nénikém, neked ugyan lusta golyád van.“

A walesi herceg tavál Párisban időzött. Ez alkalommal a következő adomát eleventék fel a lapok 1849-ben Viktoria királyné jöreményben volt s közel állott a születéshez. Férje Albert herceg egy este e szavakat mondja a walesi hercegnek, ki a szobában játszott: „Az hiszem fiúcskám, hogy anyád nemcsakrá egy kis testvérrrel fog meglepni téged. Szólj, milyet kívánasz: fiú-e, vagy leányt?“ A herceg elgondolkodot s aztán anyja felé fordulva nagy komolyan mondá: „Ha edes anymának mindegy, akkor inkább egy kis ponye-lovat szeretnék.“

A kis Aladár az ablakból nézte a vihárt s emint a felhők gyorsan kergetőztek az égen; egyszerre csak megszólal: „Mama, mama, nini, elszalad az ég.“

Az árízvet nézi a mama két kis fiával. „Es ho

A trágyalevet vagy árnyékszéktrágyát magas chlorártalmuk miatt, főleg az alföldre néve nem tartom célszerűnek, különösen olyan dohánynál, mely a rosszul égésre hajlandó.

3. A művelés a dohánynál szintén teljes figyelmet érdemel. A tapasztalás azt mutatja, hogy a szorgalmasan kapált, töltögetett dohányok sokkal finomabb levelekkel és nemesebb lesznek, míg a kevésebb művelt dohány durva leveleket szolgáltat. Szükségesnek tartom még egyszer megemlíteni, hogy a dohány gyöngéd gyökereiténél fogva igen jól porhanyított talajt igényel, s ez okból különösen a nehezebb talajok gondos megművelését kiválóan szívnék kell hordani a dohánytermelőknek.

A bugázás és a kacsozás — mely kifejezések alatt a virágzatnak még a virágzás előtt való letörődését, s a levélhálójakból jövő új hajtások szorgalmas átváltását értjük — főleg szivaroknak szánt leveleknél nagyon kifizeti magát.

Ez utóbbi műveleteket illetőleg sok helyen az a nézet uralkodik, hogy a dohány termelésnél csakis a mennyiségre kell törekedni, s hogy kacsozatlanul és bugázatlanul a dohány nagyobb termést ad, mint ha bugázás és kacsoza volt. Ez éppen nem áll, ha a művelésnél a kellő közepetn haladnak. Igaz ugyan, hogy a dugázatlan dohány több levelet terem, talán 18 at sőt 20 at is, míg a bugázásnál egy-egy tövön 9—10 levelet hagyni, legtöbbször elegendő; azonban mint az általam is tett kísérlet bizonyítja, a dohánylevél mennyisége hasonló területről alyra nézve jó formán ugyan az marad. A mit az által lehet kimagyarázni, hogy a bugázatlan dohány több levelet szolgáltat ugyan, de kisebbet és könnyebbet.

(Folytatás köv.)

Nyilatkozat.

A „Nemere“ folyó évi 91-ik számában — „Egy községi tanító választás“ című cikk jelent meg „Egy szülő“ aláírással.

Történetesen igen jól ismerem a választási actust és a választásban szereplő egyéneket; igazság érzetem parancsolja, hogy felszólaljak, hogy a cikkirő szavaival éljek: némely dolgokat ez ügyről „a nyilvánosság elébe vinni éppen a tanügy érdekében szükséges;“ igen szükséges a nyilvánosság előtt a tanügy embereire szórt rágalmakat megcáfolni.

Cikkirő midőn Nagy Dénes-t a rágalom saráival összejátszolja — többek közt írja, hogy Nagy Dénes „egy árva betűt sem mutathatott fel, a mi tanítói minőségéről tanuskodná.“

Ez a legbiztosabb kifejezéssel élve — nem igaz; az igazságnak célozatos elferdítése. — Nagy Dénes folyomódásához — a többit mellőzve — csatolva voltak a következő bizonyítványok:

a) hogy a 8 gymnasiumot kitűnő és kitűnő első osztály érdemfokozattal végezte és hasonló, eredménytel „eretési vizsgát“ is állott

b) a nagy enyedi főtanodában a theologiai tanulmányon hasonlóan kitűnő érdemfokozattal végezte

Igen természetes, és mindenki, ki az erdélyi ref. tanodák szervezését ismeri, jól tudja, hogy ifjaink a bölcsészeti és theologiai tanulmány alatt a bölcsészet különböző ágai mellett tüzetesen tanulják a nevelés és oktatástani elméletet, — valamint a bölcsészeti erkölcsöt (Nagy Dénes korában Mihályi Károly és Gáspár János professorok alatt); és évek során tanulják — egyszerre az elmélettel — mint magántanítók gyakorlatilag is; kikre ily minőségben 10—12 gyermeke, oktatása van bízva.

Nó de, ha ez elméleti és gyakorlati képzettség nem elég — tehát.

c) Nagy Dénesnek folyomódványára mellé volt csatolva egy bizonyítvány az enyedi főtanoda tanári karától, arról, hogy ő ezen tanári kar előtt tanítói

vá jön ez a sok viz, ha innen elmegy? — kérdi a kis Béla. „A tengerbe fiam.“ „Hisz akkor a tengerből is ki fog önteni“ jegyzé meg Béla. „Oh nem! Ilyen világosít föl az „okosabb“ Aladár „A tengerben terem a sok spongea, az majd felszívja magát.“

A kis Albert látogatásában van egy kis iskolás társánál. Közleg az uszonna ideje. „Foglaljon helyet“ biztítja pajtása mamája. „Köszönöm, nem eszem.“ „De mégis!“ „Köszönöm, nem eszem.“ „De miért nem?“ „A mama azt mondta, hogy legalább háromszor kéresem magam, mielőtt lennék enni.“ „Mit csináltál leányom, míg oda voltam?“ „Az ablakon nézegettem ki, édes anyám.“ „Es te?“ „szólt kisebbik leányához. „Nénémnek segítettem“ felelt ez megjéjve.

A mamának X. asszonyt jelentették be s a mama azonnal figyelmeztette kis kótyonek lánykáját, hogy nehogy valami illetlen megjegyzést tegyen a látogató asszonyság orrára. De alig hogy ez belépett, a kicsike bámúlva fölkiáltott: „Mama, hisz a néniem nincs is orra.“

„Imrécském, miért nem kötöd már meg harisnyádát?“ szól rá fiacskájára a fiatal mama a papa jelenlétében. „A hadnagya bécset várom, majd az szépen megkötö.“ „Nem tud az ahoz, Imrécském; csak kötöd meg.“ „Nem hát, hisz hallottam, mikor tegnap a tiédet is megkötötté, aztán azt mondtad neki, hogy igen szép, ezért pusztit érdemel.“

„Mamácska, mond csak, mikor hal meg az ember tulajdonképen?“ „Hát édes gyermekem, mikor megöregszik.“ „Ah, akkor kéni fogom a jó istenkét, hogy ne engedjen téged megöregedni.“

A kis leány hatodik születésnapján így szólt: „Miért mondjátok, hogy ez nekem hatodik születésnapja; hisz az a nap, melyen születtem, első születés-

napom volt és az elemi osztályok tanítására képeztetett.

d) arról, hogy a székely-udvarhelyi főtanoda elemi osztályaiban a legközelebbi multban 2 1/2 évig, mint osztály tanító működött.

Egyebet mellőzve, ez tán — több — egy árva betűnél, mi tanítói működéséről tanuskodik.“

Es ilyen képzettséggel azt hiszem versenyre szállhat egy oly eggyenél, a ki 2—3—4 középtanodai osztály elvégzése után megszokik a komoly tanulástól és beáll népboldogított.

Tisztelet a képezdeből kikértül sok jeles ifju tanítónak, de soha se szegélyek magukat, hogy ha egy felsőbb tudományokat vegzett eggyén is bemezével állami sorakba; tarták szerencsésüknek, ha a speciális tanítói szakmeret mellett magasabb képzettséggel bíró eggyének is rálepnék tövises pályájukra.

A sors által időzött szegény Nagy Dénesről bizony senki sem fogja irigylilteni, ha egy évre ideiglenesen 300 ft évi fizetéssel megválasztott tanítónak. Ő hiten szerint ha ilyen rossz akaratú ráfogásokkal el nem illeznék — hasznos munkása lehet a nevelés ügynek.

De cikkirő nem elégszik meg azzal, hogy Nagy Dénes-t a nyilvánosság előtt pellengére állítja; jónak látja az iskolaszéket, a választást vezető elnöket és iskolai vizsgálat is lehordani.

Erre csak azt mondom — köszönet, a nevelésügy érdekében elismerés és köszönet az iskolaszék önzetlenebb részének, — a választató elnök szelid tapintatos eljárásának, — a kir. tanfelügyelő ur bölcs belátásának — hogy egy község nevelés ügyét — ideiglenesen bár — egy évre megmentették, a legszomorubb zavartól, — megmentették egy olyan eggyentől, a ki jóakaratu figyelmeztetés — elnöki tiltakozás dacára is elég arcdaltan volt mint folyomódó önmagára szavazni — a ki nem itat, hanem iszik.

Egy másik szülő.

A „Nemere“ eredeti táviratai.

Feladott Budapestben nov. 19 én d. e. 10. ó. 10 p. Érkezett d. u. 2 óra 20 perck.

Tegnap Kars elesett.

Feladott Budapestben nov. 20-án d. e. 10 ó. — p. Érkezett d. u. 2 óra 55 perck.

A székely mozgalomtól Kézi-Vásárhelyt letartóztatottakat a kuria szabadon bocsátani rendelte.

Legujabb.

Szulejman pasa parancsot kapott az oroszokat azonnal, mielőtt teheti egész erejével támadni meg.

Az orosz működési terv következő: Ha Plevna 10—12 nap alatt nem lesz a mészka birtokában, akkor a szerbek, egyesítve egy orosz hadtesttel, Sophia ellen fogvak operálni, hogy a Mehemed Ali parancsnoksága alatt álló hadsereg Ozman pasa segítségére ne mehesen. Nisch török erőd, melyet a szerbek a sophiai uton megszállanak — csak körtívítetnek. Egyszersmind az orosz Balkán-hadsereg Kazaniki ellen nyomul. E terv nagyon véres csata által viheth csak ki, mert a törökök a Balkán havas hegyeit ágyukkal látták el és a Gabrova-Sipka ut golyókkal annyira elárasztatható, hogy az oroszok lehetetlen lesz tovább haladniuk.

Plevna ellen erős támadás készült. Kémek beszéltek, hogy Orhanie felé Ozman pasa egy esetleges át-

sem napja volt és egy éves koromban már két születésem napja volt.“

„Kis öcsém, mond meg nekem, minek hívták szét István elsőt magyar királyt gyerekkorában?“ „Pistának“, volt a bölcs felelet.

Nyilvános vizsga alkalmával a teremtés és csinálás közti különbséget magyarázta X. lelkész az X. falubeli gyermekeknek. Aztán ily kérdést tett föl egynek a sok közül: „Ki teremtette ezt a világot?“ Felelt a gyermek: „Isten.“ „Hát a te szürodét ki csinálta?“ „A szütszabó.“ „Vajjon tudna-e a szütszabó ilyen világot is teremteni?“ „Nem.“ „Miért nem tudna?“ „Mert nem tanulta.“

Tanfelügyelő (iskolafelügyelő) alkalmával: „Mond meg nekem, hogy hívják azt az embert, aki a mezőre, a rétre vigyáz?“ Fiu: „Mezőkerülő.“ Tf: „Hát aki az erdőre vigyáz?“ Fiu: „Erdőkerülő.“ Tf: „No most mond meg, hogy hívják azt a nagyaságos urat, aki arra vigyáz, hogy az iskolában jól tanítsanak?“ Fiu: „Iskolakerülő.“

Rákírált a rektor borzas tanítványára: „Miska te, az én fiamon van tizenhat körte; ha abból levelesznek másfelet, mennyi marad?“ „Hát egy fírges“ felel vigyorgva a nebuló. „Na, na fiam, nem ugy.“ Debizon ugy van. A bíróság Gyurkájára mind leszedte a többit, csak egy fírgest hagyott rajta.

Tanító: „Melyiket neveztek keletnek az ég négy tája közül?“ Leánygyermek: „Ahol látszólagosan a nap fölkel?“ „S miért hangsúlyozod, hogy látszólagosan?“ „Mert voltaképen nem a nap kél föl reggel?“ „Hanem...?“ „Hanem mi?“

„Hány szentég van fiam?“ kérdé a tanító. „Már egy sincs.“ „Miért gyermekem?“ „Mert tegnap adták fel szomszédunknak az utolsó.“ „Hol maradtál ennyi ideig?“ kérdé a tanító egy

törésre minden előkészületeket megtejt. Plevna még 3 hétre el van látva élelemmel. A szultán átnyújtotta november 16. a polgár gardának a zászlót, intve őket hogy az alatt a hazát hőiesen védelmezzék.

Bathumnál borzasztó harz dühög, a város egészen össze van lövete.

Mukhtár pasa szervezi hadsereget Erzerum háta megett, naponként kap erődítéseket s közözelebről újabb megtámadni készül a muszákat. A bősés oly nagy, hogy az oroszok ostrom ágyuikat nem tudják előre vinni.

VEGYES.

— Brassó megyében a ugynevelt fekete viznél fennálló végőhódion a zohánna juh-bus kivágás folyamatban lévén, ezen zohánna husnak a megye területére behozhatása iránt kérdés tévelvén, meghatározott — miszerint a zohánna husnak a megye területére behozatala ezen renedet vélelvelel szigoruan megtiltatik. — Mi is pontos közhírré tével végelt a tekintetes szerkeztő urnak megíratik. — A központi vézbizottságtól Seps Szentgyörgyön 1877 évi nov. hó 15-én. Forró Ferenc, alispán, vézbizottsági elnök.

— Az országos m. kir. statisztikai hivatalnak a folyó évi aratás eredményéről statisztikai adatok felletti tárgyalás s az összeállítás iránt leadott tisztelt rendetele folytán ezen megye statisztikai bizottság gyűlését folyó hó 26-ik napjára tízőm ki miről czmet, mint nevezett bizottság tagát — azon felkéréssel értesitem, hogy a kitűzött napon a megye házánál megjeleni szivekedjék. — Seps Szentgyörgy 1877. november 14-én. — Forró Ferenc, alispán.

— A brassói magyar dalárda szombaton tartotta ez évi rendez táncal egybekötött dalestélyt a „Nro 1.“ nagyermeben. E dalestély, melyen igen nagy számú és díszes közönség vett részt, még művészi igyekeket is kietegítetett. A jól megválasztott és gyönyörűen előadott egyes darabokat a közönség folytonos tetszenyilatkozata kísérte; a dalárda, melynek gyönyörű hanggal rendelkező tagjai vannak, többszörösen megéjlengetett. Ez estély páratlan dívben részesítette a közönséget. A brassói magyarság dalárda házának nagyobb városai dalárdájával is méltán kállhatja a versenyt. Mi az ily nyilvános előadásoknak felette örvendünk, mert tudjuk, hogy a brassói magyarság csak ily nyilvános szereplések által, melyekben mintegy önmagát mutatja fel — hódíthat; csak ezek által nyerheti meg állandón és méltán más ajku polgártársai elismerését, kik erre mintegy kényserítetnek a magyarság művelésére, életrevalósága által. Szeretnők, ha ez estélyeken cigányzene helyettesítene a katonazenét, mert bármennyit is beszélnek a katonazene pártolói, hogy endkül nincs tisztességes, nobel időtöltés, be kell ismernünk, hogy csak magyar zene leikésit minket, hogy csak cigány tud magyar darabokat magyar táncolónak huzni. Ki a brassói magyarságot ily összejövetelűl nem látta, fogalma sincs arról, mennyire szép, vonzó s magyarság. Lelkünk örömben úszó, midőn a dali magyar hölgyek, a vig kedélyű, társaságokban otthonos magyar fiatalokon végig tekintettünk. Ez estély becsületre válik a brassói magyarságnak, a dalárdának. Munkáljanak tovább és folyton a vezetők e magyarság anyagi és szellemi jólétén, mert ez életrevaló nép hivata van dominálni ott, hol minden térről eddig teljesen leszorítva volt.

— Nemes és hasznos. A négyfalusi női olvasókör egy kiküldött bizottsága tek. Balázs Antalé elnök tiszt. Borcsa Mihályné és tek. Kanó Zsigmondné rendez tagok személyiben, megjelenik a hofszulanyi ipari szakosztályal megtöltött műmetző m. kir. állami f. népiskola gondnokaságának folyó évi nov. 7-én tartott gyűlésében és a kör nevében átnyujt a gondnokas-

későn jött kis fiutól. „A gölya egy kis öcsöt hozott. Az apám fáért ment az erdőbe; szerencse, hogy az édes anyám odahaza volt.“

Tanító: „Meg tudnád-e mondani kedves kis fiam, miért kértünk mindennapi kenyeret a Miatyánkban, s miért nem egy hétre vagy hónapra valóit?“ A kérdezett kis fiu előbb ravasszul mosolyog, aztán megszólal: „Azért, tanító ur, hogy nyakunkra ne penészedjék.“

„Hány napja van Februárnak?“ Pista nem felel. A tanító egy fali naptárt ad kezébe. „Nos, nézd meg, hány napja van.“ „Huszonnyolc.“ „S miért huszonnyolc, míg a többinek 30—31?“ Pisti még folysser megnézte a naptárt: „Hogy elférjen alatta a stempli.“ „Jegyeztek meg gyermekeim, hogy a szellem egy test nélküli lény. Nos, miért nevezts Elemer fiam?“ „Mert olyan furcsa lehet az, ha a fej mindjárt a lából nő ki.“

Egy szerencsétlen varga inas eltörte a boros üveget. „Uram és én istenem!“ siránkozik a gyerek. „Az üveg eltört; bár csak én is meg volnék már verve.“ Két vargaines találkozik. „Szervusz Misi. Valami kérdések, amire még a mesterodnos is megállna az esse.“ „Ki vele hát no!“ „Meg tudnád-e mondani, miért csóválja a kutya a farkát?“ „Tudja a fránya.“ „Ládd, csak azért, mert a kutya nagyobb mint a farka; ha nem volna nagyobb, a farka csóválná a kutya.“

Amint Jano vargaines felszabadult, bemegy a Haupttrafikba s harsány hangon mondja: „Kérlek szivarokat.“ „Milyeneket?“ kérdé a segéi. „Krajcok szivarokat.“ — „Hányakat?“ „Most egyeket, majd mikor többeket.“

Az általam alapítandó

„Székely nemzeti muzeum“

számára f. év okt. havában beérkezett adományok kimutatása.

I. Könyvek, nyomtatványok és kéziratok.

Jakab Lajos urtól (Székely-Udvárhely) 2 kötet hírlap 1790-ből, 29 drb különféle hírlapok mutatóvány számai, 56 drb 1848—49-es rendeletek, tudósítások és egyéb nyomtatványok, 3 drb kézirat, 11 füzet halotti beszédek, 14 füzet vegyes tartalmu nyomtatványok, 12 drb szincédula a XVIII—XIX. századból, 30 db. szomorujelentés, 1 családok leszármaztatási könyve (kéziratban). Sándor János urtól (Marosvásárhely) 1 nap-tár 1794-ből. Zeyk Sándor urtól (Sepsi-Szentgyörgy) 1 hártán írott török okmány 1600-ból, 3 drb magyar kézirat a XVIII. századból, 31 drb görög és szerb okmány, 1 drb bulgár okmány. Zathurecky István urtól (Cécke) 1 kötet orvosi könyv 1600-ból, 1 honvédlap 1848-ból. Kelemen Elek urtól (Szucság) 1 imak. 1710-ből. Gönci Lajos urtól (Kolozsvár) 10 drb szomorujelentés 1700-ból. Dr. Simonffy Sámuel urtól (Baróth) 2 kötet könyv a XVI. századból, 1 kéziratok könyv. Zathuretzky Károly úrnagy urtól (M. Vásárhely) 2 kötet könyv. Gr. Toldalagi Agnes ó nagyságától (Szent-Benedek) 3 drb hártán írott adománylevél, 1 db világtörténeti táblázat, 10 kötet köny, 17 drb kül. nyomtatvány, 31 füzet halotti és egyházi beszédek, 7 drb kéziratok mű és 7 drb szomorujelentés a XVIII. századból.

II. Régiség, pénz és érem:

Kozma I. kisasszonytól (Besenyő) 1 aranykarika (roganypénz). Darabos József urtól (Szacsva) 1 arany tű. Keresztes Gyula urtól (Szacsva) 1 drb kovasszilánk, 1 kőbalt. Geréb Ilka kisasszonytól (Baróth) 1 ezüst kávéskalán. Kelemen Elek urtól (Szucság) 1 ezüst evő kalán, 1 kettős nagytű üveg, 1 kis kanna. Csánádi Béla urtól (Göcs) 1 kard a XVII. századból, 1 arany csákány. Csaiszér Albertné ó nagyságától (Baróth) 1 porcellán boros kanna. Jakab Gyuláné urasszonytól (Szent-Benedek) 1 porcellán gyümölcsös kosár, 1 rész kávé fincsa, 1 békateknős tüttör, 1 porcellán fincsa, 4 drb ezüstpénz (magyar). Zathuretzky Berta és Ilona urhölgyektől 1 porcellán ékszerdoboz. Csaiszér Albert urtól (Baróth) 1 karniából készült burnótsze lence. Jakab Lajos urtól (Sz.-Udvárhely) 3 drb bankó pénz 1700-ból. Gr. Toldalagi Agnes ó nagyságától (Szent-Benedek) 1 fedeles borkancsó, 1 szép alakú ilatszertartó. Sándor János urtól (Maros-Vásárhely) 2 drb sarkantyú. Kitlel Johanna urhölgytől (Arapaták) 1 pápaszem, 1 olvasó. Özv. Barha Sándorné urasszonytól 1 himzett rámafaj.

III. Természeti tárgyak:

Özv. Zathuretzky Istvánné urasszonytól 1 taplókalap. Özv. Kozmáné gr. Vass N. ó nagyságától (Kis-Kend) 7 drb (pompejii) mozaik kőkocka, 1 (pompejii) márványdarab. Filep Eliza kisasszonytól (Válya) 1 kis mammut-fog, 1 (borszéki) lerakodás, 2 drb (petrozseni) csiga-kövtelt. Sándor János urtól (M. Vásárhely) 2 drb 48—68 centm. nagyságú ós állat (elephas antiquus) agyara. Zeyk Anna urhölgytől (Sepsi-Szentgyörgy) 1 drb kristály-só, 3 drb kő. Albert Dénes urtól (Cécke) 2 drb ós medve nyakszirtje. Cserei Akos gazdás urtól 106 drb rovar. Gyulai Irma kisasszonytól (Bölen) 1 drb kristály-só. Kitlel Johanna urhölgytől 1 drb márványkő. Vasady Gyula urtól 5 madárkoponya, 2 hal, 1 gyík csontváza.

IV. Különböző tárgyak:

Gr. Toldalagi Agnes ó nagyságától 1 sílyemen festett cimér. Zeyk Anna urhölgytől 3 drb művészileg készített huvsúti tojás. Zeyk Ilona kisasszonytól 1 mű faragvány. Kelemen Elek urtól 1 48 as kokárda üveg alatt, 4 drb olajfestészetű ós magyarok arcképe.

Fogadják a lelkes adakozók, kik tetők által egy nemzet kincsét gyarapítják előleges köszönetem, az utókor hálas elismerését.

Imecsfalva, 1877. nov. 9.

Özv. Cserey Jánosné,
Zathurecky Emilia.

elnökének egy „hatvan forintól o. é.“ szóló takarékpénztári könyvecskét, mint alapítványt, két példány alapító levél kíséretében oly czélból, hogy ezen alapítvány esedékessé válól kamatja egy „Hosznafaluban“ létesítendő felső leány népiskola szegény tanuló — vagy ennek létre nem jöhetése esetében, a jelenleg fennálló f. fiu népiskola convictusa (élelmezés) számára legyen fordítva. — Oly nemes tett ez, mely nem szorul semmi dicsőre; oly hasznos tény ez, mely a nép nevelés ügyét mordítja elő.

A nagy küzdelem fáradsággal és nem csekély kellemetlenségekkel öszeszerzett alapítványért.

Fogadják a nagyon tisztelt olvasó-kör mind a gondnokság, mind az intézet, mind azon leánykák vagy fiuk nevében, kik majd ezen alapítvány kamataiból részesedni fognak, hálas köszönetem. — Sokáig éljen a nagyon tisztelt kör, sokáig éljenek annak kiválló rendes tagjai, hogy nemcsak megjelhessék egy ily intézet létesítését, hanem láthatassák azon ártatlan szívet is, kik ezen jótétményben részesedni fognak hosszú ideig a leguagyobb egészségnek örvendő. Hosznafalu 1877 nov. 18. Pál Károly, igazgató.

Öngyilkosság. Szentkirályi Kis Antal, városunkban állomásozó ezredbeli szakaszvezető tegnapelőtti este megöltte magát. A szerencsétlen, mielőtt szándékát végrehajtá, pajtásait megvendégelte. Mint értesülünk, öngyilkosságát buskomorsága okozta.

— A török sebesültek részére Nagy-Borosnyó községéből adakoztak: Csia Farkas 3 ft 75 krt. Csia Farkasné Kovács Klára, Molnár Istvánné Magyar Irma, Konc Györgyné Ambaris Rózália 1—1 ft. Molnár István, Biró Elek, Kónya Lázárné Bede Agnes 50—50 krt. Kónya Sándor 30 krt. Magyar Katalin, Kónya Balázs, id. Kónya András, Weiss Moritz, K. B. Szabó János, Szabó Jánosné Kónya Rózália 25—25 krt. Nagy Imre, id. Kónya Antal, Biró Elekné Vida Rákhel, Benedek Aron, id. Szabó László 20—20 krt. Szabó Lászlóné 10 krt. Összeg 11 ft 40 kr, beváltva 2 drb cs. kir. arannyal. Elküldöttük.

— A török sebesültek részére Papolo községe 14 kiló tépést küldött. Ebből a község házánál tépettet 7 kiló, a Kis György közbenjárásával a fonóba járó leányok téptek 6 kilót, Domokos Berta kisasszony adott át 1 kilót. A tépést készítő estékere világitást szívesek voltak adni: Vajna Dénesné, Imreh György bíróné, Neuwirth Bernátné és Kis György.

— Pályázat Deák Ferenc emléksobrára. 1 §. Alulirt bizottság pályázatot nyit Deák Ferenc bronzemléksoborra mintájának elkészítésére. Pályázhat akár hazai, akár külföldi művész. A bizottság fenntartja magának, hogy néhány híres neves művészt megfelelő tisztelet díj biztosítása mellett egyenesen hívjon fel a pályázatban való részvételre. — 2. §. A szobor a Ferenc József tér egyik végén a kereskedelmi társulat épülete előtt fog állani; a tér áttelens végén a magyar tudományok akadémia palotája előtt gr. Széchenyi István emléksoborra állítatik fel. — Ennél az álló alak tizenöt bécsi láb (4. 74. méter) magas; a négy ülő szoborral díszített granit talpazat huszonhat bécsi láb (8. 22. méter) emelkedik; az emlék ószes magassága negyvenegy bécsi láb (12. 96. méter). A pályázóknak figyelemmel kell lenni a körülmenyre, hogy a két áttelens szoborral díszítendő tér összhangzatosan tünjön fel. — A helyiség térrajza a körül fekvő házak magasságának feltüntetése mellett a pályázók használatra a magyar nemzeti muzeum irodájában több példányban le van véve, hol minden egyéb felvilágosítások készségesen fognak adni. — 3. §. A feladat az hogy Deák Ferenc alakja az élethez és jelleméhez hiven legyen ábrázolva, a milyen az 1860—1869 közt volt, mielőtt a kor a betegség súlyos nyomai rajta észre vehető lettek. — 4. §. Az emlék ószes költségei a talpazattal és felállításal együtt százötvenezer forintot meg nem haladhatnak; a bizottság ugyanazért kívánja, hogy a pályázók költségtérítést csatoljanak mintáikhoz. — 5. §. A pályázó művészek ug az az alakra talpazatra kiterjeszkedő mintavázlateikat, melyek az emlék nagyságának egy tizedrészében készítendő, a nevéket tartalmazó pecsételt jellegű levél kíséretében az 1878-ik év októberhó 31-ig a „Deák-szobor bizottság elnökélvél Budapestre a magyar tudományok akadémia palotájában“ czimeze küldjék be. — 6. §. A beérkezettminták alkalmas helyiségében egy hónapig közszemlére ki lesznek téve. — 7. §. A kiállított pályázó művek 1878 évi decemberhó kezdetén egy jury által meg fognak bíráltni, mely a feltétlenül kiadandó pályadíjakat döntőleg oda itéli. — 8. §. Ezen jury tizenegy tagból fog állni, melyek körül egyet-egyet választ: a képzőművészeti tanács, a fővárosi közmunka tanács, Budapest fővárosának építészeti bizottsága, a képzőművészeti társulat, a mérnök- és építész-egylet. A bizottság ezenfelül három külföldi művészt fel fog hívni a bírálatban való részvételre, s három tagot választ a maga köréből. — 9. §. A gályadíj 6000, 4000 és 3000 frank aranyban. — Budapest, október hó 31-én. A Deák Ferenc emléksobor bizottsága.

— Könnyű párbajozási mód. Az „Italie“ írja, hogy közelébb két óz férfi valami úgy felett annyira ószse veszett, hogy az egyik kihívta a másikat. „Uram, az ön által használt kifejezések csak vér által moshatók le“ — „Vér által“? — Párbaj a mi korunkban! Hisz az örültség! — Jól van tehát akkor fiaink verekezzenek meg helyettünk. Belé egyezik ön? — „Elfogadom, de azt bizonyára meg fogja egedni, hogy nekem nincs fiam.“ — Egészen megkönyebbülve lélekzett fej a másik s mondá: Kötüljön legyen szólv — nekem gyermekek nincs.”

PIACI ÁRAK

	S.-Szt.- György nov. 19.		Brassó, nov. 19.	
	frt.	kr.	frt.	kr.
H e c t o l i t e r	legszébb	8 / 80	8	80
	középs	8 —	8	40
	gyöngyösb	7 / 30	7	80
	legszébb	6 / 50	7	10
	középs	5 / 80	5	80
	gyöngyösb	5 / 50	5	50
	legszébb	5 —	4	90
	középs	4 / 50	4	30
	legszébb	3 / 10	3 —	—
	középs	2 / 80	2	90
K i l o g r a m m	legszébb	4 / 20	5 —	—
	középs	8 —	6	10
	gyöngyösb	7 —	8 —	—
	legszébb	10 —	9	50
	középs	7 —	7 —	—
	gyöngyösb	—	10 —	—
	legszébb	1 / 20	1	40
	középs	—	32 —	—
	gyöngyösb	—	44 —	—
	legszébb	—	20 —	—
középs	—	30 —	—	

Bécsi tőzsde és pénzek nov. 19

5% Metalliques	63.30	M. földt. kötv.	78.25
5% nem. köles.	66.90	Tem. földt. kötv.	77.22
1860. államköles.	73.70	Erd. földt. kötv.	77.25
Bankrészevények	112.—	Ezüst	106.30
Hitelrészevények	820.	Cs. kir. arany	5.67
London	119.20	Napoleon'or	9.54 1/2

Felölös szerkesztő: Vecsey Róbert.

Kiadótulajdonos: Pollák Mór.

Eladó ház.

A Zajzon Lajos-féle ház örök áron szabad kézből eldő. Vásárolni szándékozók értekezhetnek Zajzon Antal urral a volt Gaál Károly-féle háznál s tőle a feltételeket megtudhatják.

4--6

Hirdetmény.

Zágonban a piacsoron egy öt szakaszú lakház, s gazdasági melléképületekkel ellátott telek, a jövő „Szentgyörgy“-napjától haszonbérbe adandó, mely lakház bolthelyiségnek használtatott s használtatik ma is, értekezhetni a haszonbérbe vétel és feltételek iránt helyben tulajdonos

Szőcs Boldizsár,
kereskedővel.

BUTOROK.

Töltött garnitúrák nagy választékban a legjobb szövettel bevonva, díván, kanapé, politurozatlan garnitúr butorfák, politurozott és fénymázolt asztalok, esztergályos munkák; görbitett nádszékek új divat szerint náddal és faüleppel, álló tükrök, tükrök arany, dílofa-keretben, ablakredőny ékítmények és mindenféle asztalos kárpitos és esztergályos munkákat a legolcsóbb árak mellett ajánl

Papp Ferenc, butorraktáros

Brassóban, klastromtea 2 sz. a. Gyár Ó-Brassó 302 sz. a.

Elfogadtatnak használt székek náddal befonásra, igazításra s megrendelések mindentéle butorokra.

10-10